
NY SOM
scoutledare
LÄGER
Så maxar du sommarens äventyr
LEKAR
Bästa knepen för spralliga barn
FRILUFTSLIV
Därför lär vi oss bättre utomhus
LEDARBOOST
Ta hand om dig själv – du är viktig!
10
tips för att fixa uppdraget
Scouterna
RAISED BY ADVENTURE

INNEHÅLL – 10 TIPS

1. Varför scouting? 4
2. Kom igång med mötet 6
3. Så leker vi 8
4. Därför friluftsliv 9
5. Vad då tamoj? 12
6. Läger och hajker 14
7. Ta hand om dig själv 16
8. Planera terminen 18
9. Vem kan jag fråga? 19
10. Blicka framåt 20

Det här ledarstödet ges ut av Scouterna (2026). Kontakt: Box 420 34, 126 12 Stockholm, info@scouterna.se, 08-568 432 00, www.scouterna.se.

Välkommen till Scouterna!

Vad kul att du har blivit scoutledare. För att göra din första tid som ledare lättare och roligare får du den här tidningen av oss. Här har vi samlat tips och fakta som vi tror att du har hjälp av längs vägen.

Vi berättar om varför vi gör vissa saker, som att leka lekar tillsammans eller åka på hajker och sommarläger. Du får lära dig vilka delar ett vanligt scoutmöte brukar innehålla, varför vi är så mycket utomhus – och vad ledarkollegan menar när hen ber dig hämta tamojen (se sidan 6)!

Du får tips om utbildningar och stödmaterial riktade till just dig, och om vem du kan vända dig till med frågor.

Scouternas vision är unga som gör världen bättre. För att nå dit behöver vi trygga ledare som finns där för våra scouter. Vi är glada över att du vill vara en av dem. Du kommer se barn och unga växa, du kommer utmana dem att testa saker för första gången och lyckas med det där som de aldrig trodde att de skulle klara. Du kommer peppa, stötta, plåstra och skratta ihop med dem när de upptäcker livet, naturen och äventyret. Du kommer att vara en viktig vuxen.

Vi hoppas att du ska trivas hos oss.
Johan Pettersson & Louise Fielder Frisk, generalsekreterare

> Du kommer peppa, stötta, plåstra och skratta ihop med scouterna när de upptäcker livet.

Foto: Eva Edsjö

Foto: Eva Edsjö

Varför scouting?

Foto: Emil Malmborg

1 Vad är scouting och vad gör vi på Scouterna? Det enkla svaret är: Nästan vad som helst. Det viktigaste är hur vi gör det.

Vår pedagogik beskrivs i Scouternas program.

– Programmet är sättet vi jobbar på. Scouting blir till scouting för att vi utgår från ett gemensamt förhållningssätt, säger Sara Blomberg.

Hon är scoutledare i Mora, lärare och med i Scouternas programgrupp.

Genom åren har Sara Blomberg tagit emot många nya ledare i kåren. När nya vuxna introduceras läggs fokus på Learning by doing – lära genom att göra. För som ledare i Scouterna ska du inte visa exakt eller föreläsa. Du ska i stället ge instruktioner och låta scouterna testa sig fram och prova olika vägar.

Sara Blomberg

– Ofta är vi vuxna snabba med att förklara precis hur barnen ska göra, för vi vill att de ska lyckas och känna sig glada och nöjda. Men Scouternas pedagogik är inte riktigt så. Vi ger barnen chansen att testa själva först. Sen pratar vi om hur det gick, och om de kan testa något annat nästa gång, säger hon.

Learning by doing bygger upp scouternas självkänsla och lär dem att hantera motgångar. Det är såklart bra. Men eftersom många är vana vid att vuxna berättar hur något ska göras, kan det kännas klurigt i början.

– Du som är scoutledare ska inte kliva in för snabbt. Ställ frågor i stället: Hur tänker du nu? Hur kan du göra i stället?

Foto: Linnea Wedelin

MÄRKEN

Scoutmärken är ett kul sätt att berätta om vad vi har tränat på, vad vi lärt oss och vilka äventyr vi varit med om. Det finns olika sorters märken, som ser lite olika ut. Du kan få ett märke som visar att du klarar av något, som att hantera kniv eller simma. Du kan också få ett märke när du varit på ett läger eller utbildning. Eller ett märke som visar att du tillhör en åldersgrupp eller kår. Märkena sys på scoutskjortan, eller till exempel på en mysig filt att ha framför lägerelden.

För dig som ledare kan märken också vara till hjälp när ni planerar terminens möten. Om ni bygger möten utifrån märkeskriterierna, kan ni vara trygga med att det ni gör är scouting. Läs mer om terminsplanering på sidan 18.

Exempel på märken:
Knivbevis
Tända
Mat-ettan
Sova borta

GRUPPER

Scouternas verksamhet är indelad i sex åldersgrupper. Det gör det lättare att anpassa verksamheten efter barns utveckling och öka utmaningarna stegvis.

Familjescout	Spårare	Upptäckare	Äventyrare	Utmanare	Rover
0–7 år	8–9 år	10–12 år	12–14 år	15–19 år	19–25 år

Kan vi testa något annat?

Patrullsystemet är en annan viktig del i Scouternas pedagogik. Det innebär att vi nästan alltid jobbar i små grupper. Genom att dela in alla i små grupper, som oftast håller ihop under en längre tid, skapas ett tydligt sammanhang där scouterna kan känna sig trygga.

– Det är lätt att känna sig osäker på vilken funktion man har i en grupp, eller om man hör till. Med patrullsystemet plockar vi bort osäkerheten. Barnen kan slappna av och behöver inte undra över om de har någon att vara med, säger Sara Blomberg.

I sin lilla grupp, eller patrull, får scouterna en egen identitet. Patrullen får ett namn och kanske en flagga, symbol eller färg. I patrullen får scouterna öva på att både samarbeta och komma överens.

– Det är en jättenyttig kunskap.

Som ny ledare kan en del saker förstås kännas annorlunda.

Sara Blombergs bästa tips är att vara nyfiken och ställa frågor.

– Vissa saker kommer vi nog inte ändra på eftersom de är viktiga för Scouterna. Men annat går så klart att utveckla eller förnya. Fråga tills du förstår varför, ofta finns det en bra tanke bakom.

Lära genom att göra:
Ger självkänsla och lär scouterna hantera motgångar.

Små grupper:
Ger trygghet, identitet och lär scouterna samarbeta.

Foto: Johan Marklund

Kom igång med mötet

2 Genom att låta scoutmötet följa ett mönster vet både ledare och scouter vad som väntar. Det ger lugn och trygghet.

För den som tittar på utifrån kan det se ut som om alla möten är olika. De handlar ju om allt från matlagning och tältbygge till värderingar, problemlösning och hantverk. Men faktum är att många möten är uppbyggda på samma sätt, enligt ett genomtänkt mönster. Ett vanligt scoutmöte brukar innehålla de här delarna:

Samling

Avdelningen samlas i en stor ring. En ledare hälsar välkommen och berättar vad som kommer hända på mötet. Ibland gör man en kort aktivitet ihop, som startceremoni. Det kan vara att skicka runt en tänd lykta i ringen. Den som har lyktan säger något, kanske hur hen mår eller vad hen ser fram emot. Genom att starta mötet på samma sätt varje gång skapar man trygghet och igenkänning för scouterna.

Lek

En lek startar mötet på ett kul sätt. Under leken kan de scouter som behöver det dessutom springa av sig lite.

Huvudaktivitet

Avdelningen samlas så att ledarna kan presentera mötets huvudaktivitet. Det är bra att ge några instruktioner i taget, så att det blir lättare för scouterna att hänga med. Om aktiviteten är komplicerad kan ni bestämma en tid för återsamling och ge fler instruktioner då. Under samlingen får scouterna chansen att ställa frågor. Aktiviteterna genomförs oftast i patruller.

Reflektion

Många avslutar mötet med en reflektionsstund. Då kan scouterna sitta i sina patruller och prata om hur det gick på mötet. De kan få en fråga att prata om tillsammans, eller skriva vad de gjort i sin loggbok. Reflektion är en viktig del av Learning by doing. Genom att prata om vad vi har gjort så lär vi oss av det.

Avslutning

Hela avdelningen återsamlas. Ledarna kan prata om dagens möte och om vad som händer nästa gång. De kan också berätta om kommande hajker, läger eller annan viktig information. Många avslutar återsamlingen och mötet på samma sätt varje gång, till exempel med ett avdelningsrop.

ANPASSA EFTER BEHOV

Nästan alla mår bra av att scoutmötena har ett tydligt upplägg. Det ger trygghet eftersom scouterna alltid vet ungefär vad som kommer att hända. Det kan vara särskilt viktigt för scouter med till exempel ADHD eller autism. Här är tips på hur du som ledare kan göra scoutingen bättre för dem.

Lär känna. Alla scouter är olika. För varje möte lär du dig mer om vad som funkar och inte.

Var tydlig. För många är det jobbigt att inte veta vad som ska hända. Försök ge scouterna svar på frågorna: Vad? När? Hur länge? Med vem?

Du kan också använda bilder eller listor som berättar vad ni ska göra.

Ta det lugnt. Om du är lugn och trygg ökar chansen att scouterna också är det. Om du märker att en aktivitet inte funkar för en scout kan du sänka kraven, eller anpassa aktiviteten så att ni slipper bli stressade.

Visste du att ...
Scouterna har kurser i anpassat ledarskap gratis via Scouternas folkhögskola? Perfekt om du är ny. Scanna QR-koden eller läs på scouterna.se. Sök på ”anpassa”.

TRYGGA MÖTEN

Scouternas verksamhet ska vara fri från kränkningar och övergrepp. Därför är det obligatoriskt för alla ledare att gå webbkursen Trygga möten. Du hittar den på scouterna.se/trygga-moten.

Det är poppis bland scouterna att avsluta mötet med ett avdelningsrop.

Foto: Max Sahlström

”Glädjen man får gör det värt det”

Hej där Christian Larsson som är ny scoutledare i Vilbergen scoutkår.

Christian Larsson

Vad är bäst med att vara ledare?
– Att få se glädjen hos barnen, när de tittar in i elden, känslan det ger. Hur glada de blir när de får vara med. Glädjen som man får tillbaka gör det värt det alla dagar i veckan.

Vad är ditt roligaste minne hittills?
– När vi körde reflexspår och ett barn kom fram och sa: Får jag visa en sak? Får jag visa en sak? Så la hon ner ficklampan på marken och ställde sig framför den och sa: Titta, det ser ut som jag är en jätte! Hon var så otroligt stolt över sitt påhitt och sprang runt och visade alla. Det är så mycket kärlek.

Du var scout som barn, men vad behöver du som ledare?
– Trygga Möten-kursen är jättebra och innehöll mycket som jag inte tänkt på. Till exempel att ledaren blir en trygg vuxen som barnen inte har en relation till, som inte är skolan eller hemma. Det gör att man kan få frågor som man inte räknat med. Jag hade kanske också velat ha mer ”hands on”, vad man ska tänka på när man har ett gäng åttaåringar som springer runt en eld.

Vad har du för tips till andra?
– Ha inte en för hård plan om att det måste ske på ett visst sätt. Känn in och lyssna på barnen så att de inte tröttnar. Det kanske inte var rätt lek, ta det som kommer. Jag kör efter LPP, Löses På Plats.

Foto: Eva Edsjö

Så leker vi

3 Lekar är roliga, ger samhörighet och möjligheter att påverka. Därför är de viktiga i vår verksamhet.

Många scoutmöten börjar med en lek. Syftet är att ha roligt, lära känna varandra och att röra på sig. Om ni alltid startar med en lek skapar ni också en trygghet för scouterna, som vet hur de kan förbereda sig. Leken kan också bli ett bra sätt för scouterna att själva påverka sitt mötet. Kanske får de välja sin favorit?

Klassikern trashockey

En lek med fart och fläkt som nästan alltid går hem (och som har lekts av flera generationer scouter).

Du behöver: Ett golv, två stolar, en trasa och två träskaft.

1. Gruppen delas upp i två lag.
2. Varje person får en siffra. Siffrorna ska finnas representerade i varje lag. Båda lagen ska alltså ha en etta, en tvåa och så vidare.
3. Lagen ställer upp sig längs varsin sida av spelplanen. Stolarna ställs på varsin ände av rummet och fungerar som mål. Trasan läggs i mitten av golvet och träskaften lutas mot stolarna.
4. Ledaren ropar upp en siffra. De två personerna som har fått siffran ska springa till sitt träskaft och ta det. Sen ska de försöka göra mål genom att få in trasan i det motsatta lagets mål (mellan stolsbenen). De får bara ta i trasan med sitt träskaft.
5. När matchen är avgjord ropas en ny siffra upp och det är dags för en ny duell.
6. Laget ska göra så många mål som möjligt innan leken är slut. Bestäm när den är slut innan ni börjar.

Foto: Anton Nilsson

Trashockey går nästan alltid hem.

PAUSA

Leken kan bli ett bra avbrott för trötta scouter, eller för att få upp värmen en kall dag. Har du svårt att komma på en rolig lek? I **aktivitetsbanken.se** finns en massa förslag för scouter i olika åldrar.

Foto: Eva Edsjö

Därför friluftsliv

4 Naturen är vårt vardagsrum. Här upptäcker vi nya saker, lär känna oss själva och är i nuet.

När vi känner mossa under skorna, hör havets vågor från segelbåten eller kämpar oss upp för ett berg, övar vi oss också på att vara bra kompisar, samarbeta, vara kreativa och tänka nytt. Vi lär oss att ta hand om naturen och varandra. Vi upptäcker hur vi reagerar på oväntade svårigheter, som ett brännande skavsår, en bortglömd sovsäck eller hemlängtan. Friluftslivet är ett sätt för oss att växa som människor.

Forskning visar att friluftsliv är bra för vår psykiska och fysiska hälsa. I naturen blir allting mer på riktigt. Om du vill ha mat måste du göra upp eld och då måste du hitta ved. Om du vill sova måste du sätta upp ditt tält. Alla behöver bidra och det finns inte så mycket tid att fundera på andra bekymmer. En skön känsla, både för scouter och ledare.

Eldtips!
Ett eldningsmöte blir nästan alltid en succé. Öva med aktiviteten **Elda av snöret.** Fäst ett snöre över scouternas eldplatser. Sen gäller det att elda av snöret så snabbt som möjligt.

Eldförbud?
Ibland är det torrt ute. Kolla med länsstyrelsen om det är eldningsförbud innan ni drar ut.

Foto: Max Sahlström

Som ny scoutledare kan friluftslivet kännas främmande. Men med lite tips och tricks kommer du långt. Här får du koll på eldning, kläder och knopar.

ELDA

Eldning är både kul och praktiskt. Kring elden kan vi värma oss under kyliga kvällar och laga mat under läger. Det gör inget om du aldrig gjort upp eld tidigare. Det är lätt att lära sig. En lägereld behöver egentligen bara tre saker: Bränsle (ved), värme (en gnista från en tändsticka eller liknande) och syre. Om du har de tre löser sig det mesta.

Det är lättast att göra upp eld med ved som är så torr som möjligt. Ibland kan du behöva hjälp av ett annat material som har lätt att börja brinna, som papper eller näver.

Pagodeld

Pagodelden är en klassiker. Den är lätt att bygga upp och står stadigt. Eftersom den brinner snabbt är den bra för matlagning.

Lägg först en luftig hög späntor på din eldplats. Bygg sen ett torn av större vedbitar runt högen. Börja med två vedbitar som du lägger parallellt på varsin sida. Ta två bitar till och lägg dem ovanpå de andra, vända åt andra hållet. Upprepa några gånger och tänd fyr. När elden har tagit sig kan du bit för bit bygga upp den med större vedträn.

Pyramideld

En pyramideld är vad det låter som: En eld formad som en pyramid. Börja med en luftig hög späntor. Ställ sedan tre små och tunna vedträn runt spänthögen, så de lutar mot varandra och formar en pyramid. Bygg på med några större vedträn utanpå. Tänd sen på högen inuti pyramiden. När elden tagit sig kan du bygga på den med fler större vedträn.

LAGER PÅ LAGER

Ingen tycker om att frysa. Som tur är går det ganska lätt att klä sig bra för kallt väder med lager på lager-principen. Använd de kläder du har eller låna av dina ledarkollegor. Efter hand märker du vilka kläder du gillar, då kan du fylla på garderoben om du behöver.

Lager 1: Underställ

Första lagret sitter närmast kroppen och ska hålla den varm. Underställ finns i olika material och design med lite olika funktioner. Ull värmer riktigt bra, är isolerande och vattenavvisande. Syntetmaterial värmer lite sämre, men är bättre på att transportera bort fukt. Det kan vara bra om du till exempel ska gå på hajk. Bomull suger åt sig fukt och är därför sämre som baslager. Men ta det du har!

Lager 2: Mellanlager

Lager två ska isolera och värma och kan

Foto: Max Sahlström

varieras efter årstid. När det är kallare behöver du en tjockare tröja, som en fleece eller en ulltröja. Tänk på att fleecematerial är gjort av plast och kan smälta om det kommer för nära elden.

Lager 3: Ytterlager

Det yttersta lagret ska skydda dig mot vatten och vind. Därför är det bra med byxor och jacka som är tåliga mot vatten. Jeans är oftast ett dåligt alternativ, eftersom bomull suger åt sig vatten.

Glöm inte att packa regnbyxor om det finns risk för regn.

Foto: Jesper Landby

Ihop med långkalsonger blir de ett perfekt par extrabyxor.

KNOPAR

Många förknippar scouter med knopar. Men själva knopandet är inte jätteviktigt för oss. Däremot kan de vara viktiga när vi gör saker, som att förtöja en segelbåt, bygga någonting på läger eller sätta upp tält som tappat sin lina.

Här är tre knopar som kan vara bra att lära sig. Instruktioner finns på internet eller i böcker. Kanske har ni en knopbok i scoutlokalen?

Skotstek

Används för att sätta ihop två olika rep. Den är särskilt smart när repen har olika storlekar. Perfekt om en tältlina går sönder och du behöver skarva två rep för att få ett som är tillräckligt långt.

Dubbelt halvslag

Bra när du ska binda fast något, till exempel en kanot. Kan också användas för att fästa repet när du surrar någonting av slanor (smalare stockar). Om du får ojämn belastning på ett dubbelt halvslag kan den gå upp, då kan du i stället använda den liknande knopen Constrictor.

Pålstek

Används för att göra en fast ögla på ett rep. Öglan glider inte och kan till exempel användas vid livräddning eller för att förtöja en båt runt ett träd. Knopen är lätt att få upp. Många berättar sagan Prinsessan och draken, för att komma ihåg hur man slår knopen. Din ledarkompis kanske kan den?

Vad då tamoj?

5 Vad är grejen med alla kläder och svåra ord? Som ny blir man lätt förvirrad. Här är guiden som får dig att hänga med.

Föreställ dig en scout. Vad har hen på sig? Många svarar scoutskjorta och halsduk. Men det finns fler scoutkläder. Våra officiella plagg kallas för scoutdräkten. Där ingår t-shirt, piké och skjorta. Tanken med olika plagg är att alla ska kunna hitta något som de trivs i.

Var finns kläderna? Du hittar det mesta på **scoutshop.se**.

Eko-reko och secondhand? Javisst, det har vi också!

Alla tre plagg är lika officiella och har samma blå färg och vit scoutsymbol. Till det har de flesta scoutkårer en egen halsduk i särskild färg eller mönster, som visar att de hör ihop. Och så har vi en gemensam halsduk i blått och gult, som alla kan använda.

Genom att ha liknande kläder stärks vår gemenskap och känslan av att vi hör ihop. Plaggen visar vilka vi är, vad vi har för värderingar och gör att vi känner igen varandra i olika länder, från Nicaragua till Island.

På scoutskjortans ärmar kan du också fästa alla fina märken – om du vill. Annars går de till exempel att sätta på en lägerbålsfilt.

NÅGRA BRA ATT KUNNA

- **Jamboree:** När många kårer samlas tillsammans för ett jätteläger, i Sverige eller utomlands.
- **Hajkbricka:** En slipad träskiva. Kan användas som skärbräda på läger eller för att vifta på elden med.
- **Hajkbomb:** Klassisk scouträtt, lika enkel som god. Fyll en bit aluminiumfolie med till exempel potatis, grönsaker och korv. Knöggla ihop och tillaga över glöd.
- **Krabbelurer/Skrabbelucker:** En sorts pannkaka gjord av något som liknar sockerkakssmet.
- **Kåsa:** En slags kopp som funkar för mat och dryck. Har ofta streck på insidan för att funka som decilitermått.
- **Moot:** Ett stort världsläger för roverscouter (19-25 år gamla).
- **Rorkult:** Pinnen man styr en segelbåt med om den inte har ratt.
- **Rökvändare:** Ett klassiskt scoutskämt. Någon ber en (ofta yngre) scout att hämta en rökvändare, men de finns tyvärr inte på riktigt ...

- **Sittbrunn:** Platsen du sitter på när du styr en båt, till exempel en bänk eller båtens botten.
- **Slana:** En smal trädstam som används för att bygga till exempel bänkar, bord eller broar.
- **Surra:** Bygga något, till exempel ett bord, genom att sätta ihop smala trädstammar med hjälp av rep.
- **Sölja:** En ring som sätts runt scouthalsduken för att hålla ihop den.

- **Tamoj/Tage:** Metallhandtag som används för att flytta kastrull och stekpanna på ett stormkök. Har olika namn i olika delar av landet. Vad säger ni i er kår?

Foto: Ylva Sundgren

Har du handtaget?
Eller vad det
nu kallas ...

Många säger att läger är det bästa med Scouterna. Vi fokuserar på att göra saker tillsammans och vardagens bekymmer blir mindre viktiga.

Foto: Emil Malmborg

Läger och hajker

På läger får scouterna sova i tält och viska hemlisar på natten. Vi glömmer vardagen och lever i nuet ihop.

Läger är en stor del av scouting och spännande för både barn och vuxna. Här kan vi äntligen göra längre och roligare aktiviteter, som att sova borta, bygga saker och leka lekar som varar i flera timmar.

Vi fokuserar på att göra saker tillsammans och vardagens bekymmer blir mindre viktiga.

Men att vara på läger är också utmanande. Vi lagar ofta mat och äter utomhus, trotsar mygg och regn och hanterar hemlängtan och trasiga tältlinor. Som scoutledare kan läger kännas överväldigande.

Du behöver ta hand om både dig själv och scouterna – och dessutom utomhus.

– Läger kan vara väldigt intensivt och ditt ledarskap sätts på prov. Man måste nästan räkna med att alla har en dipp någon gång under ett läger, säger Sara Blomberg, som är scoutledare i Mora.

Sara Blomberg

När det känns tufft är det extra bra att hålla fast vid Scouternas ramverk och strukturer, som att jobba i mindre patruller och ha samlingar samma tid varje dag. Det hjälper både scouter och ledare.

Men precis som med allting annat, så lär du dig också mer med tiden. Nya idéer dyker upp. Du ser hur andra gör, testar något och testar igen. När du sitter runt lägerelden, trött efter en hel dag utomhus, kanske du känner att du vill göra något annorlunda nästa gång. Det är en del av lägermagin.

Läger är också olika. Ofta sover vi i tält, lagar mat utomhus och har aktiviteter runt omkring tältplatsen. Det finns tillgång till el, rinnande vatten och utedass. Ibland finns det till och med dusch och wi-fi. Men förhållandena varierar, så prata med dina ledarkolleger innan ni åker.

ÖVA PÅ DET HÄR

- Sätta upp tält
- Laga mat över öppen eld
- Packa i en ryggsäck
- Sova utomhus
- Bygga (surra) något, som bord och diskställ

BRA ATT TA MED

- Powerbank för att ladda telefonen
- Regnställ
- Liten dagsryggsäck
- Packpåsar, gärna vattentäta
- Varma kläder till kvällarna, även mössa och vantar

SMÅ OCH JÄTTESTORA

Läger är olika stora. Ibland åker kanske din avdelning iväg själv, ibland ihop med hela kåren. Flera kårer kan också åka på läger ihop.

Med jämna mellanrum träffas också alla kårer i Sverige – eller världen – på ett jätteläger tillsammans, som kallas jamboree. Då bygger vi upp en liten stad ihop med affärer, kvarter, vattentoaletter och gemensamma aktiviteter.

VAD ÄR EN HAJK?

På en hajk tar vi oss ofta från en plats till en annan genom att till exempel vandra, paddla eller cykla. Vi sover på en ny plats varje natt och är borta en helg eller längre.

TEMA

Många läger har ett tema, som Detektiver eller Magiska väsen. Ibland är ledare och vuxna utklädda. Det är kul att planera läger så, och en saga som fortsätter kan få fler scouter att vilja stanna hela lägret.

Foto: Ingrid Bergman

”Det blev spöregn hela lägret”

Liv Lennersten, ledare i Scoutkåren Tor i Torslanda, om sitt första läger:

Liv Lennersten

”När min dotter började på Scouterna började jag som mötesförälder. Efter knappt ett år var jag med på ett kårläger. Det var första lägret för både mig och dottern och jag undrade lite hur det skulle gå. Jag hade inte varit ute på det sättet innan. Jag uppdaterade väderappar med oro i magen och såg att det skulle regna.

Det spöregnade hela lägret ... Men de erfarna ledarna visste hur man snabbt ställer om och får det att fungera! Vi var några som snabbt fixade vad vi behövde för att hålla modet uppe för barnen. Vi släpade upp en presenning och byggde vilostationer, och köpte motivations-donuts för att hålla energin och värmen.

Efteråt var det inget av barnen som nämnde regnet. De hade haft så mycket annat att göra och alla hade positiv energi. Det är det jag tar med mig mest: Om jag tar mig an något svårt och jobbigt på ett positivt sätt kommer det avspeglas på andra!”

LIVS BÄSTA TIPS

- Prata med dina erfarna scoutledarkompisar
- Ha alltid en påse med extra kläder
- Det kommer bli superroligt. Stanna upp ibland och se hur härligt det är.
- Alla motgångar löser sig. Ni gör det tillsammans.

Ta hand om dig själv

Foto: Albin Haglund

7 Vi vill att du ska trivas hos oss och dessutom ha riktigt kul. En mentor och en bra introduktion är två steg på vägen.

Som ny scoutledare är det lätt att kasta sig ut med liv och lust, utan att känna efter hur mycket man egentligen orkar. Det vet Yvonne Ekström. Hon har haft många uppdrag genom åren – allt från att vara spårarledare till att ordna storläger. I dag är hon med i Scouternas HR-grupp, som jobbar för att det ska vara hållbart och roligt att vara scoutledare.

För scouting ska vara kul, både för barn och vuxna.

– Man måste inte ha roligt hela tiden. Men om det inte är roligt så är det inte scouting, säger Yvonne.

Men hur gör man för att inte ta på sig för mycket? Jo, dels behöver du få en bra introduktion. Scoutkåren ansvarar för din introduktion och det finns bra material att använda på Scouternas hemsida. Har ni ingen rutin för introduktion i er kår? Prata med ditt ledarteam.

En annan sak som kan hjälpa dig är att ha en fadder eller en mentor. Din fadder kan vara en erfaren scoutledare, som du kan ställa frågor till och be om hjälp om saker som är svåra. Personen kan hjälpa till första gången du gör någonting nytt, eller berätta varför något gjordes på ett visst sätt.

– Det är bra att ha en fadder eller en mentor, åtminstone under första terminen eller första året. Med en fadder har du någon nära som kan förklara saker och ting. Det tar oftast mycket längre tid att leta reda på svar själv, säger Yvonne.

Yvonne Ekström

Att vara ny som scoutledare är som att vara ny på ett vanligt jobb. Det är mycket som är okänt.

– Du behöver lära dig hur det går till på just den här arbetsplatsen och vilka rutiner som finns. Det är dessutom en massa nya ord du inte förstår.

Hur mycket du orkar med som ny ledare är individuellt. För någon kan en helgövernattning med spårarscouter ge en massa energi inför kommande möten. För andra kan det bli droppen som får bägaren att rinna över.

– Det finns en plats för alla i Scouterna. Det gäller bara att hitta vad som passar just dig, säger Yvonne.

Hon tipsar om att göra en överenskommelse i ledarteamet, så att ni vet vad ni kan förvänta er av varandra. Då blir det lättare att säga nej om något inte känns rätt.

– Det gäller att vara sann mot sig själv. Mitt råd är att hjälpa varandra, se varandra och lyssna på varandra.

Checklista för att orka

- Se till att du får en introduktion av kåren
- Be om att få en mentor
- Kom överens med ledarteamet om vad som förväntas

LÄS MER

Läs mer om introduktion för ledare på **scouterna.se** eller scanna qr-koden.

Foto: Linnea Wedelin

Du når Eldstaden via scouterna.se. Sök på Eldstaden

MER STÖD

Scouternas verktyg Eldstaden gör det lättare att vara engagerad på ett hållbart sätt. Det är framtaget för de som är engagerade i nationella arbetsgrupper, men passar även scoutledare.

Eldstaden har tre delar:

1. Tänd gnistan

Skapa förutsättningar för din eld att brinna länge. Här finns bland annat stödmaterial för uppdragsbeskrivning och introduktion.

2. Håll elden vid liv

När din eld är tänd vill du ju att det ska fortsätta vara roligt. Här finns stöd för att till exempel hantera stress och konflikter.

3. Glödbädden

När du varit engagerad ett tag kan det vara bra att reflektera. Vad vill du göra framöver?

HÅLLBART ENGAGEMANG ÄR:

”En god balans mellan jobb, studier, privatliv och engagemang i Scouterna”

Källa: Scouternas HR-grupp

Foto: Linnea Wedelin

Planera terminen

8 Rolig scouting kräver planering. Här är stegen mot en drömtermin.

Inför varje höst eller vår brukar ledarteamet träffas för att planera terminens möten. Det behövs för att de ska bli roliga och utvecklande för scouterna. Här är några tips på vägen.

1. Börja i rätt ände

Det kan vara lätt att skriva listor på saker ni vill göra under terminen. Men det är ofta bättre att börja från ett annat håll. Fråga er vad ni vill att scouterna ska uppleva och bli bättre på. Om ni väljer aktiviteter utifrån utvecklingsområden blir mötena både roliga och lärorika. Ett område kan vara samarbete, kreativitet eller att ta hand om sig själv och sin kropp. Aktiviteter där scouterna övar på det är till exempel eldning där några inte får prata, matlagning med några få ingredienser eller diskussioner om psykisk hälsa.

TIPS!
Be en ledarkollega visa dig kårens eget material. Ni kanske har något om planering och scoutmöten.

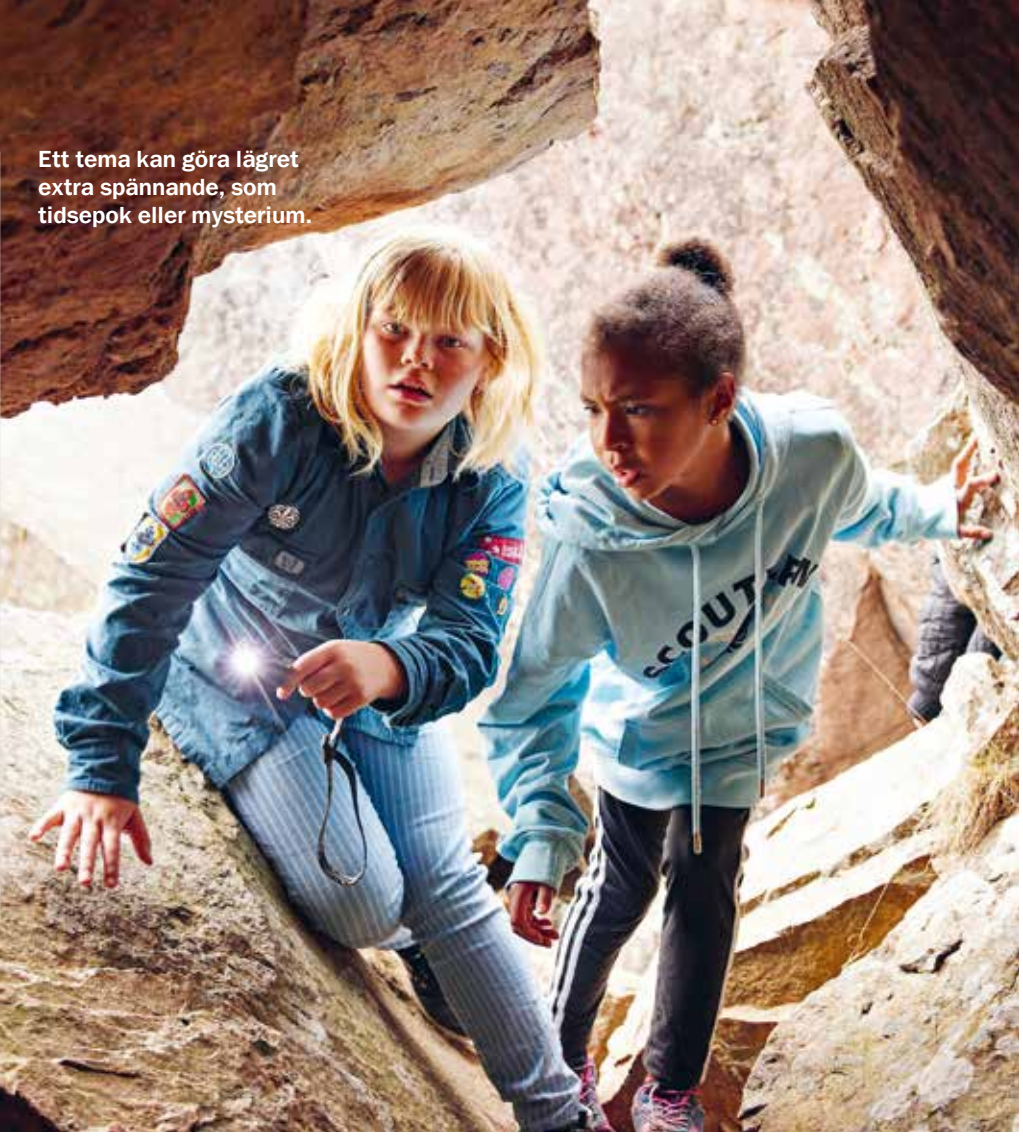
GÖR DET ENKELT
På scouterna.se finns färdiga terminsprogram. Använd dem!

2. Utgå från er själva

Har du som ledare några specialkunskaper, eller ett spännande jobb eller intresse du brinner för? Ta tillvara på det när ni planerar. Då blir det roligare för dig och scouterna.

3. Var lagom ambitiösa

Det är lika bra att vara ärlig: Varje scoutmöte är inte jätteroligt. Ibland känns det slitigt, stressande och pressande att vara scoutledare. Lägg därför terminsplaneringen på en nivå som ni ledare orkar och hinner med! Ta hjälp av färdiga terminsprogram för olika åldersgrupper som finns Scouternas hemsida. Använd hela eller plocka ut några delar.

Ett tema kan göra lägret extra spännande, som tidsepok eller mysterium.

Foto: Eva Edsjö

4. Tema som ram

Om ni planerar terminen utifrån ett tema kan den bli mer spännande och sammanhängande. Ni kan utgå från en film, bok, tidsepok eller känsla och låta det genomsyra mötena – så mycket ni själva vill. Andra teman är världen, superhjältar, pirater och mysterier.

Så här kan ni använda dem:

- Mysterier – Patrullerna samlar något varje möte, till exempel ledtrådar eller guldpengar. I slutet av terminen får de lösa mysteriet, eller få en skattkista med belöning.
- Tidsepok – Mötet startar med att scouterna går genom en portal och förflyttar sig till framtiden.
- Bok – Scouterna möter karaktärer från en bok, som Pippi Långstrump eller Harry Potter.
- Superhjälte – Varje möte döps till ett Superhjälte-namn.
- Världen – Matlagning med ingredienser från olika delar av världen.

5. Ansvar – vem är det som kör egentligen?

Innan mötet börjar behöver ni i ledarteamet vara överens om vem som ansvarar för vad. Bestäm vem eller vilka som har extra ansvar för olika möten. Sätt gärna upp gemensamma förhållningsregler kring vem som ansvarar för förberedelser, hur långt i förväg mötet ska vara planerat och när ni ledare ska vara på plats före och efter mötet.

LÄS MER

Scouterna har färdiga program som ni kan använda. Sök på terminsprogram på **scouterna.se** eller scanna qr-koden.

Vem kan jag fråga?

9 I Scouterna finns det alltid någon att fråga. Ofta kan kollegerna hjälpa, men ibland behöver du stöd från någon annan.

I kåren

Materialansvarig: Var hittar jag tält, yxor, stormkök och toapapper?

Lokalansvarig: Hur gör man med nycklar och larm? Har kåren tillgång till fler lokaler eller stugor?

Kassör: Vad gäller om jag har lagt ut pengar för mat och resor? Vad kan jag få ersättning för?

Utbildningsansvarig: Behöver jag gå någon utbildning som scoutledare? Finns det kurser jag kan gå för att lära mig mer?

Ansvarig avdelningsledare: När ska vi planera terminen? Vem har ansvar för nästa möte?

Kårordförande: Vad gör jag om det händer något allvarligt? Vem vänder jag mig till då? Vem är ytterst ansvarig för verksamheten?

På riksnivå

Scouternas utvecklingskonsulenter
Hjälper ledarteam och kårer med teambuilding, rekrytering, anpassat ledarskap, styrelseworkshop eller annat som stärker scoutverksamheten.

Trygga möten-samordnare
Ger stöd i frågor om kränkningar och övergrepp, oro för barn, psykisk ohälsa och ledaransvar. Nås vardagar på telefon 08-568 432 05.

Glöm inte distrikten!

Det finns 26 olika scoutdistrikt i Sverige som bildar nätverk för kårerna och ordnar träffar, hajker och läger. Vissa hjälper också till med annat stöd. Du hittar dem via scouterna.se/distrikt.

Blicka framåt

10 Vill du lära dig nya saker och byta tankar med andra? Gå en utbildning för scoutledare. Med kunskap blir uppdraget roligare.

Scouternas ledarutbildningar ordnas av Scouternas folkhögskola och riktar sig till ledare på alla nivåer. För dig som är ny finns till exempel kurserna Leda scouting och Anpassat ledarskap, som ger bra verktyg att ha med sig från start. Leda scouting handlar om Scouternas vision, mål och om hur du skapar scoutverksamhet. Den hjälper dig att bli tryggare och ger kunskap om det lyssnade och stödjande ledarskapet.

Anpassat ledarskap handlar om att anpassa ledarskapet så att det fungerar bättre för barn och unga med till exempel ADHD eller autism.

– Jag gick kursen Anpassat ledarskap direkt när jag var ny. Den gav mycket, säger Mats Brännström, ledare i Lycksele.

Vill du lära dig mer om ditt personliga ledarskap, eller om att leda en avdelning? Eller kanske om ledarskap i friluftslivet, i en kajak eller på vinterfjäll? Det finns kurser för dig med. Hela utbudet finns på scouternasfolkshogskola.se.

Mer inspiration
Gå in på scouterna.se, prenumerera på våra nyhetsbrev eller följ oss på Facebook, Instagram och Linkedin.

Scouterna
RAISED BY ADVENTURE

Foto: Albin Haglund